

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину помісну Українську
православну церкву!

Часопис Волинської єпархії
Православної церкви України

№1 (206 січень 2022 р.)

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ

високопреосвященнішого Михаїла, митрополита Луцького і Волинського,
боголюбивим пастирям, чесному чернецтву та всім вірним Волинської єпархії
Православної церкви України

Христос народився!
Дорогі братимі сестри!

«І сказав їм ангел: не бійтеся;
я благовіщу вам радість велику,
яка буде всім людям» (Лк. 2, 10).

Ці слова промовив Божий посланник, звертаючись до простих, але щирих серцем вифлеємських пастушків тієї ночі, яка започаткувала нову еру в історії людства: «Бо нині у місті Давидовому народився для вас Спаситель, Який є Христос Господь. І ось вам знамення: ви знайдете сповите Немовля, Яке лежатиме в яслах» (Лк. 2, 11–12). Підкоряючись волі Всевишнього і дивуючись усьому побаченому й почутому, пастухи стали першими свідками пришествия Бога на землю.

Полюбивши світ і бажаючи спасти людей, Творець неба й землі почув тих, що благали разом із Давидом: «Господи! Прийшли небо Твоє і зійди» (Пс. 143, 5). Тож послав Він Сина Свого Єдинородного, «щоб світ спасся через Нього» (Ін. 3, 17).

Із великою радістю й духовним піднесенням святкує Православна Церква Різдво Господа нашого Ісуса Христа. Через народження від Пресвятої Диви Марії Син Божий з'єднав Своє Божественне життя з людським життям. Народження Сина Божого у вифлеємському вертепі – це світло Божого милосердя, свідчення невимовної любові Божої до людського роду, це акт Божої опіки над світом і людиною. Син Божий уподібнюється людині, щоб вона через постійне перебування з Ісусом Христом здобула свою красу і свободу, утверджуючись у добрі, правді й любові.

Сьогодні як ніколи нам слід подбати про те, щоб вимолити собі у Христа Спасителя чисту і світлу різдвяну радість. Тільки вона зможе дати нам духовні сили й мужність для перенесення всіх скорбот і подолання земних випробувань на життєвому шляху. Нехай різдвяна зірка, яка світить уже понад дві тисячі років і не тьмяніє, торкнеться душі кожної людини. Її тихе сяйво нехай буде в кожній українській домівці, а найбільше там, де ось уже восьмий рік триває війна, де людське горе і неспокій від панування страшної пандемії. У ці різдвяні дні молитвою й колядками прославляймо Сина Божого, Який народився у Вифлеємі. Нехай усе наше життя буде сповнене добром і любов'ю один до одного.

Різдво Христове належить до найбільших сімейних урочистостей у православному церковному календарі. Спільна свята вечора, яка збирає всю родину, народні та сімейні традиції, колядки, спільна молитва у храмі – це все дає відчуття великого сімейного торжества.

Господь наш Ісус Христос народився на землі серед людей, щоб перемогти гріх, відродити нас до життя вічного, приніс нам новий Закон – Закон любові. Саме любов звела Всевишнього з Небес: Син Божий прийшов на землю, щоб примирити людину з Богом, дарувати людству надію на спасіння.

Різдво Христове знову нагадує, що до нас завітав Син Божий, Спаситель світу. «Небо і земля нині торжествують». Сьогодні радіють ангели на Небесах і люди на землі, приносячи пісню радості для новонародженого Христа. З'єднаймося ж і ми з торжествуючим Небом та піднесено прославляймо Господа. Різдво Христове

навіки з'єднало людину з Богом. Тому й ми виголошуємо: «З нами Бог!». Христос народився, щоб побудувати Царство Боже, щоб дарувати людям благодатні сили для боротьби з гріхом.

Щиро вітаю волинян із Різдвам Христовим і з Новим 2022 роком. Бажаю всім міцного здоров'я, Господнього благословення, віри і надії, що в нас усе буде добре.

Вітаю народних депутатів України від Волині: Ігоря Палицу, Степана Івахіва, Ірину Констанкевич, Ігоря Гузя, В'ячеслава Рубльова, Валерія Стернійчука, а також голову Волинської обласної державної адміністрації Юрія Погуляйка, голову Волинської обласної ради Григорія Недопада і весь депутатський корпус, луцького міського голову Ігоря Поліщука, голів районних державних адміністрацій, міських рад, голів об'єднаних територіальних громад і сільських старост із різдвяними та новорічними святами. Молитовно бажаю вам мудрості, єдності й відданого служіння своєму народові.

Усім вам, браття і сестри, зичу радісних свят і веселої коляди! Благодать Господа нашого Ісуса Христа нехай буде з усіма вами. Христос народився! Славимо Його!

3 ласки Божої

+ Митрополит

митрополит Луцький і Волинський

Різдво Христове 2021/2022 р.

— З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ —

ХРОНІКА

Монастир співпрацюватиме з обласним краєзнавчим музеєм

Чоловіча обитель Святителя Миколая Чудотворця, що в с. Жидичин Ківерецького деканату, та Волинський краєзнавчий музей домовилися про співробітництво.

У приміщенні Музею волинської ікони меморандум (декларацію про наміри) 25 листопада підписали: декан монастирів єпархії і намісник жидичинської обители архимандрит Константин (Марченко), керівник Центру туристичної інформації та паломництва «Жидичин-центр» Юлія Дашук, директор Волинського краєзнавчого музею Оксана Важатко та завідувач Музею волинської ікони Тетяна Єлісеєва.

За словами о. Константина, важливий елемент у розвитку культурної спадщини – реставрація будівель, але ще необхіднішим є професійний підхід та експертність у дослідницькій роботі. Саме в цьому полягає важливість співпраці з музейниками. Дуже знаково працювати з професіоналами. «В нас є багато хороших амбіцій відродити і залишити нащадкам сформовану історію і цілу святиню», – підкреслив архимандрит.

Для монастиря така співпраця вельми важлива. Щодо реставрації старовинних ікон, які має обитель, потрібно постійно консультуватися з фахівцями.

Працівникам музею подарували примірники «Волинських єпархіяльних ведомостей», видані ще за царизму, в яких обитель згадується 975 роком. Їх підготувала жидичинський краєзнавець Іраїда Майданець.

Сторони домовилися про спільні заходи популяризації сакральної спадщини Волині, обмін досвідом та предствлення широкому загалові релігійного культурного надбання регіону. Вони мають намір звернутися до ОДА, облради, а також Міністерства культури та інформаційної політики щодо проголошення 2023-го Роком сакральної спадщини на Волині.

Франківські футболісти відвідали головний храм єпархії

Гравці ФК «Прикарпаття» помолилися в луцькому кафедральному соборі Святої Трійці.

Спортсмени 26 листопада вшанували реліквію Божого дому напередодні матчу з місцевим клубом «Волинь». Митрополит Луцький і Волинський Михайл зазначив, що наш край завжди радо зустрічає гостей. Нам приємно, коли наші святині шанують і відвідують.

Церква вітає спортсменів і підтримує спорт, адже це складова здорового способу життя, а отже здорової нації. Тож знаковим є те, що люди, які піклуються про фізичне здоров'я, не забувають і про духовне.

Вшанували пам'ять жертв голодоморів

З нагоди Дня пам'яті жертв голодоморів в обласному центрі та деканатах відбулися поминальні заходи й богослужіння.

Зокрема, в Луцьку заупокійну відправу біля пам'ятного знака Жертвам політичних репресій, що на Замковій площі, очолив митрополит Михайл 27 листопада. Згадали і волинян, які рятували біженців зі Сходу в голод 1947 року: на території Хресто-воздвиженського храму знаходиться меморіальний знак милосердю наших краян.

У слові архієрей нагадав, що кожної осені ми приходимо на цю площу згадати тих, хто був знищений жорстокою системою. У минулому столітті навчали марксизму-ленінізму, і саме ця ідеологія мала на меті зруйнувати всіх однаковими, а негодних – знищити. Тому сьогодні ми молимося за наших прадідів, яких мордували голодом та тюрмами, зазначив митрополит.

Нині ми всі – різні, але нас об'єднує любов. Любов до земної Батьківщини, до Бога і до ближнього. Саме тому вшановуємо винищених голодоморами, пам'ятаємо і молимося за них, наголосив владика.

В акції взяли участь: канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, луцький міський декан протоієрей Михайло Онишук, духовенство міста та інших конфесій, представники влади і громадськості.

2 січня – неділя 28-ма після П'ятдесятниці

Цього дня оновлюємо в пам'яті таку Христову притчу. Гостинний господар запросив на щедрий бенкет гостей і послав слуг нагадати, що вже все готово. Проте посланці вернулися ні з чим. Наводяться причини, які не дали змоги запрошеним прийти на гостину: «я купив землю і мені треба піти і оглянути її ... я купив п'ять пар волів та йду випробувати їх ... я одужився і через те не можу прийти» (Лк. 14:18–20). Ми ладні зрозуміти важливість таких відмовок. Та й кожен відмовив дуже ввічливо.

А чим не поважна причина не прийти до храму в першій чи другий день нового року? Саме це читання Святого Письма припадає на 2 січня. Хтось аж надто втомився після святкування, хтось їздив провідати дітей, батьків, друзів. Чи не краще відпочити і набратися сил перед робочим тижнем?

Ми всі здатні зрозуміти обставини і виправдати винуватців. А вина їх полягає в тому, що відмовились не просто від застілля (яке приємне за своєю суттю), а від спілкування з Господарем, Який хоче бачити їх у Себе. Адже йдеться про Господа, Який кожної миті чекає на нас і радий бачити всіх у Своему домі.

Господній дім – то не тільки Божий храм. Його Царство передусім у законах, які Він пропонує нам щоденно. Будь-яка наша відмова стає відмовою від присутності на святі Господа. Ми пояснимо причину, чому не допомогли ближньому матеріально: бо в нас нема вільних коштів (якраз купуємо новий автомобіль), а прохачу вони були потрібні

для порятунку життя когось із ближніх. Не забуваймо, що наше добро примножитьсь нам сторицею з Божою допомогою. Скільки пропозицій і запрошень до добрих справ ми отримуємо протягом життя від Господа і скільки знаходимо вагомих причин, аби відмовити!

Так уже склалося, що коли важко, то самі напрошуємося на гостину до Творця, просячи Його допомоги, але не завжди її одержуємо. Тож і не дивно, що подібне запрошення завжди готові прийняти ті, котрі втратили в житті геть усе: «... піди швидше на вулиці й провулки міста і приведи сюди вбогих, калік, сліпих і кривих» (Лк. 14:21). І такі люди прийшли, не шукаючи й не маючи причини відмовлятися, бо мали в тому велику потребу.

То чому ж ми не можемо подякувати Господу за те, що Він нам дає і від чого маємо задоволення земного життя, а згадуємо про Нього лише тоді, коли щось безповоротно втрачаємо? На це питання є проста і мудра відповідь у притчі: «... Кажу вам, що ніхто з тих запрошених не покуштує моєї вечері, бо багато званих, та мало обраних» (Лк. 14:24).

Кожен із вірян, знаючи Божі закони, мріє про Царство Небесне і в міру можливостей старається його здобувати. Подібно юнаку, що запитував в Ісуса, як потрапити у Царство. Тоді молодий чоловік засмутився, що, виявляється, потрібно роздати все нажите майно нужденним. Теж важлива причина, аби відмовитись. А пропозиції для здобуття вічного і радісного життя, де немає смутку й печалі, у нас є кожної миті. Запрошення від Господаря звучить саме так: «Ідіть, бо все вже готове» (Лк. 14:17).

Віталій КЛИМЧУК

Проповідь архієрея: живіть сьогодні

На завершення Божественної літургії в кафедральному соборі Святої Трійці 28 листопада митрополит Луцький і Волинський Михайл наголосив на важливості сьогоднішнього дня.

Ми часто не задумуємося, що завтра може не настати: захворів, скоїлося нещастя тощо, і тому забуваємо «жити сьогодні», зазначив архієрей. Звичайно, у майбутнє потрібно дивитися завжди, адже наші вчинки зараз – це наслідок у майбутньому. Але і про сьогоднішній день не варто забувати: не відкладаймо розмову з близькими і рідними на потім, закликає керуючий єпархією. «Жити треба сьогодні, спілкуватися треба сьогодні, молитися треба сьогодні!»

Тому владика побажав робити відпочинок від щоденної суєти, відчувати спокій та бесідувати з рідними.

Духовенство Ковеля на освяченнях

30 листопада відбулося урочисте відкриття приймального відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги Ковельського міськрайонного територіального медичного об'єднання.

Духовенство міста на чолі з деканом Свято-Благовіщенського округу протоієреєм Василем Мичком освятили оновлене приміщення. Після цього о. Василь звернувся до

присутніх із вітальним словом, побажав здоров'я, успіхів, продуктивної роботи та Божої допомоги.

У молитві взяли участь представники влади, громадськості, працівники відділення. Реконструкція відбулася в рамках програми Президента України «Велике будівництво».

6 грудня душпастир взяв участь в урочистому відкритті реконструйованого обласного ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою ім. Героїв Небесної сотні.

Отець Василь Мичко та капелан закладу протоієрей Ростислав Дідух освятили відремонтований навчальний корпус та новозбудований спортивний майданчик.

У молитві взяли участь працівники ліцею, представники влади та громадськості.

«Ковельсьільмаш» відзначив 55-річчя

Декан Свято-Димитрівського округу протоієрей Анатолій Александрук з іншим духовенством взяли участь у ювілейних урочистостях підприємства.

У храмі Рівноапостольного князя Володимира, що на території заводу, 1 грудня відслужили подячний молебень. Як зазначив о. Анатолій, багато зусиль покладено для розбудови «Ковельсьільмашу». Але головним здобутком є люди, які в ньому працюють.

У молитві взяв участь генеральний директор Микола Заїкін із підлеглими. Активним вірянам вручено благословенні грамоти митрополита Луцького і Волинського Михайла.

Свято-Володимирську парафію в Ковелі зареєстровано 1998 р. Через рік тодішній митрополит Луцький і Волинський Яків освятив місце під церкву. Тут звели капличку, у якій тривалий час молилися парафіяни. У 2004-му розпочали будівництво храму. Торік владика Михайл правив тут першу архієрейську Божественну літургію. Настоятель громади – протоієрей Віталій Лехкобит.

ТЗОВ «Ковельсьільмаш» – потужний машинобудівний завод, що спеціалізується на виробництві техніки, комплектуючих та запасних частин для сільськогосподарства, які використовують у різних країнах. Засновано підприємство в 1966 р.

«Духовна абетка» – про Різдвяний піст

Про особливості Пилипівки розповів настоятель луцького храму Святителя Йона Золотоустого протоієрей Петро Атаманів у черговій єпархіяльній телепередачі на «12 каналі» (12kanal.com).

Як зазначив душпастир, «піст – це утримання. Часто люди, почувши про піст, думають, що треба починати голодувати. А він потрібен для духовного спасіння кожної людини». Це утримання має супроводжуватися молитвою, адже піст і молитва мають велику силу.

Богові потрібна не наша відмова від калорійної їжі, а щоб ми не осуджували один одного, більше творили милосердя, ставали духовнішими. А ще о. Петро радить не хизуватися постом, частіше ходити до церкви, сповідатися та творити добро один одному.

Цей та всі інші випуски програми «Духовна абетка» – на сайті pravoslavivolyani.org.ua, у розділі «Відео».

Архієрей відвідав «дитячу церкву»

На Введення в храм Пресвятої Богородиці митрополит Луцький і Волинський Михайл очолив Божественну літургію в однойменному храмі обласного центру (вул. Кожанякіна, 25-В).

4 грудня з ним служили: луцький районний декан протоієрей Володимир Присяжнюк, настоятель протоієрей Віктор Михалевич, інше духовенство – місцеве та з Вінницької єпархії.

У слові владика привітав присутніх зі святом та зазначив, що ця подія готує нас до Різдва – до зустрічі з Христом. Повага до чоловіка й жінки базується на любові. «Любов до Бога, любов до ближнього і любов один до одного» – любов понад усе. Сьогодні ми проявили таку любов до Божої Матері. Високопрещений укротре нагадав, що треба любити Україну і себе в Україні, бо «краще там, де ми зробили собі добре». Вихованці недільної школи виступили з гарними привітаннями.

Чин заснування храму та поставлення хреста владика Михайл звершив 2018 р., в переддень престольного празника. А наступного року освятив Божий дім і очолив перше архієрейське Богослужіння.

За словами о. Віктора, нині тут широко практикують церковно-сімейне служіння. Адже найкращий приклад для дітей – це приклад тата, мами, дідуся, бабусі, інших родичів.

Архієрей: ви маєте свободу

Про важливість духовного і матеріального світів говорив митрополит Михайл 5 грудня під час проповіді на завершення Божественної літургії в кафедральному соборі у неділю 24-ту після П'ятдесятниці.

Архієрей нагадав, що ми як прийшли у цей світ ні з чим, так і підемо. Тож виникає питання, чи варто трудитися і накопичувати матеріальні блага під час земного життя. Керуючий єпархією пояснює, що Господь дає нам свободу, проте і дає настанови: трудитися шість днів. Всевишній так само дає нам талант і можливості, тож ми повинні користуватися ними. Проте не потрібно забувати про духовне.

«Ти можеш мати багато», – тлумачить архієрей. Проблема не скільки ти маєш чи

ХРОНІКА

Продовження. Початок на с. 2

залишиш після себе, проблема у тому – чи прив'язався ти до цих земних благ. Адже де скарб твій, там і серце твоє. Тож не варто піклуватися лише про матеріальне, треба завжди пам'ятати про духовний світ, наголошує митрополит Михайл.

У єпархії відзначили 30-річчя Збройних сил України

З цієї нагоди у кафедральному соборі Святої Трійці 6 грудня відбувся молебень за воїнів і заупокійна літія за полеглих героїв.

Із благословіння митрополита Луцького і Волинського Михайла очолив богослужіння головний військовий капелан єпархії протоієрей Михайло Бучак. Із ним молилися інші військові священники, батьки воїнів, парафіяни.

У душастирському слові о. Михайло наголосив: спільна молитва вберегла життя багатьох захисників, тож вона дуже важлива. І саме молитвою слід зміцнювати силу духу воїнів.

6 грудня 1919 р. – початок однієї зі славетних сторінок вітчизняної історії – Першого зимового походу Дієвої армії УНР. Цього ж дня 1991-го Верховною Радою ухвалено Закони «Про оборону України» і «Про Збройні сили України», що продовжило й утвердило бойові традиції нашої армії.

Єпархіяльному ютуб-каналі – 10 літ

6 грудня 2011 р. почав діяти відеоканал єпархії «Православ'я Волині» на відеохостингу «Ютуб» – [youtube.com/pravoslavivolyni](https://www.youtube.com/pravoslavivolyni).

Протягом десятиліття цей ресурс наповнюється цікавим матеріалом. Тут ви можете знайти проповіді, виступи архієрея, передачі, фільми, сюжети, репортажі тощо.

Перше опубліковане відео – інтерв'ю тоді ще архієпископа Луцького і Волинського Михайла до Дня Збройних сил України. Нині ж на єпархіяльний канал підписалося понад 3,5 тисячі глядачів, опубліковано близько 80 тисяч годин вмісту, близько 1,5 мільйона переглядів.

Отож, аби завжди бути в курсі нових відео, запрошуємо підписатися на наш ютуб-канал, який постійно оновлюється.

На Катерини владика правив у двох луцьких храмах

З нагоди престольного торжества великомучениці Катерини митрополит Михайл 7 грудня очолив служби в домовому храмі жіночого монастиря Святителя Василя Великого (просп. Волі, 2) та церкві на вул. Ветеранів, 1-А.

В обителі з керуючим єпархією молилися: декан монастирів архимандрит Константин (Марченко), ігумення Анастасія (Зарудець) із сестрами, намісники інших обителей, миряни.

У проповіді владика зазначив: сьогодні згадуємо святу далеких часів Катерину і новопреставлену монахиню Єву, яка спалася тут. Господь говорить: «Де двоє чи троє зберуться в ім'я Моє, там Я серед вас» (Мф. 18:20). Тож зараз між нами Ісус Христос, і радість повинна наповнювати серце наше. Немає гріха, який міг би смутком покрити наші очі, розум: «Упав – вставай і рухайся вперед, захворів – підмайся і рухайся вперед». Немає причини сумувати, навіть згадуючи матінку Єву, яка за життя багато зробила добрих справ: когось підбадьорювала, комусь радила, допомагала чи втішала.

Опісля духовенство відслужило панахиду по насельниці обителі схимонахині Єві (Кирілюк) у 40-й день її преставлення.

В Катеринівському храмі обласного центру з високопреосвященним правили: луцький міський декан протоієрей Михайло Онищук, маневецький – протоієрей Андрій Закидальський, настоятель протоієрей Юрій Близнюк та інше місцеве духовенство.

У казанні архієпископа зазначив, що цього дня згадуємо поєднання краси і розуму, адже свята Катерина була і вродлива, і богомудра. Коли людина живе духовно, бачить

— 3 ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ —

25 січня – мучениці Тетяни

Свята Тетяна шанується різними християнськими конфесіями, особливо серед православних. Своєю жертвністю і мученицькою смертю вона по праву заслужила таку любов і повагу.

Угодниця народилася в Римі у кінці другого століття в сім'ї знатного вельможі. Її батько таємно сповідував Христа, тому виховав дочку в побожності й відданості Богу. Тетяна добре знала Святе Писання і, подорослішавши, вирішила присвятити себе Христу. Вона стала дияконисою, тобто несла в церкві соціальне служіння (турбота й догляд за хворими та вагітними жінками, підготовка їх до хрещення).

У 222 році імператорська влада в Римі перейшла до шістнадцятирічного Олександра Севера. І хоча його мати була християнкою, та й сам Олександр нічого проти християн не мав, реальна влада зосередилася в руках намісників і правителів областей. Керувати країною став столичний префект Ульміан, який був ідолопоклонником, ненавидів християн і найжорстокіше розправлявся з ними. Під час гонінь було схоплено й Тетяну.

Від святої вимагали поклонитися ідолам у храмі бога Аполлона. Замість цього вона звернулася до Христа, і за її молитвами стався землетрус. Зруйнувалися не тільки ідоли, але й сам храм. Тетяну жорстоко кували, викололи їй очі. Свята ж голосно молилася за мучителів, закликаючи Бога «відкрити їм

духовні очі». Несподівано вісім тих бузувирів побачили ангелів, які відбивали удари, що завдаються святій діві, й почули небесний глас. Тож вони не тільки увірували, але й зі сльозами просили святу пробачити їх. За сповідання Христа вони самі були піддані тортурам і обезглавлені.

Тетяну мучили і наступного дня, вимагаючи зректися Бога. Тут сталося диво: коли її вивели з в'язниці, то виявили, що її тіло, як і раніше, було здоровим, не мало жодних слідів мук. Від святої Тетяни знову зажадали поклоніння ідолам, цього разу богині Церери.

Прийшовши на капище, свята Тетяна перехрестилася й почала молитися. Тут же у всіх на очах і кумира, і кумирню знищила блискавка. Святу Тетяну знову кували і вночі кинули в темницю. Четвертого дня її вивели на арену цирку на поталу левові. Але звір покірно почав лизати рани мучениці та розірвав одного з її мучителів. Угодниця кинули в багаття, але вона залишилася неушкодженою.

Оголосивши її чаклункою, святій Тетяні обрізали волосся, в якому, як вважали, зосереджена магічна сила. Потім її відвели у храм Юпітера і замкнули на два дні. Але й тут по молитві святої ідоли були повалені. Коли для гонителів стало очевидно, що тортури безглузді, а Тетяна непохитна у своїй вірі, її обезголовили разом із батьком. Це сталося 25 січня 226 року (за іншими даними, 230-го).

Віталій КЛИМЧУК

набагато більше. Християнин завжди далекоглядний, бо дивиться через учення Ісуса Христа. Коли ж людина живе без Бога, в її серці порожньо. «Кожен із нас народжений з любові, для любові й для радості. Господь нас створив за Своїм образом і подобою – носієм любові. Ми цей дар стараємось розвивати, але іноді й придушуємо». Приємно спілкуватися з людиною, яка, маючи в серці любов, дарує іншим радість, тепло. Такої вистачає для всіх, до неї тягнуться, як до джерела світла. Владика побажав, щоб ми всі були носіями добра і любові.

Вихованці парафіяльної недільної школи привітали присутніх гарним виступом.

Обидві церкви засновано понад десять літ тому. В 2009 р. стараннями тоді ще архієпископа Луцького і Волинського Михайла в будівлі за Свято-Троїцьким собором відновили монастир. У липні того ж року владика освятив престіл домового храму на честь великомучениці Катерини. Божий дім на вул. Ветеранів, 1-А було поставлено в 2011 р. спочатку як тимчасовий, згодом звели постійний. 7 грудня 2014-го митрополит Михайл освятив його наріжний камінь та заклав капсулу в фундамент,

на престольне свято в 2016-му – освятив накопільний хрест, а через рік відправив першу літургію.

Духовенство на зустрічі Пенітенціарної служби

Священники єпархії побували на підсумковому зібранні Управління Державної пенітенціарної служби України у Львові.

З благословіння митрополита Луцького і Волинського Михайла голова єпархіяльної пенітенціарної служби протоієрей Андрій Мовчанюк із протоієреєм Михайлом Мельничуком, який опікується Маневецькою виправною колонією № 42, 8 грудня побували в Західному міжрегіональному управлінні з питань виконання кримінальних покарань. У заході взяли участь представники різних конфесій та релігійних організацій, що опікуються слідчими ізоляторами, тюрмами й колоніями.

Панотці розповідали про свою роботу та окреслили напрямки діяльності на 2022 рік. Спілкувалися, зокрема, щодо відвідування цих закладів у час карантину.

Наші душпастирі займаються духовною опікою тих, хто перебуває в установах Державної пенітенціарної служби на Волині. До неї належать місця виконання покарань та слідчі ізолятори.

Чому люди йдуть до церкви

Про спасіння душі та навіщо ходити в храм, розповідав протоієрей Андрій Ротченков у телепередачі на «12 каналі» ([12kanal.com](https://www.12kanal.com)).

Як зазначив настоятель луцької парафії Мучениць Віри, Надії, Любові та Софії, миряни йдуть до Господнього дому з різних причин, але загалом усі приходять до Всевишнього. «Храм – це небо на землі, це місце зустрічі з Богом. Саме там відбувається спілкування з Богом... Людина ходить у храм, щоб свою душу перетворити на храм. Не тільки, щоб помолитися, не тільки, щоб зустрітися з Богом, а з Ним з'єднатися», – пояснив о. Андрій.

У Братській церкві вшанували мученика Данила Братковського

Митрополит Луцький і Волинський Михайл очолив літургію в храмі Воздвиження хреста Господнього обласного центру (вул. Данила Галицького, 2).

9 грудня, в день мученика Данила Братковського, стратотерпця волинського, із високопреосвященним служили канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, декани: луцький міський – протоієрей Михайло Онищук, луцький районний – протоієрей Володимир Присяжнюк, Благовіщенського округу Ковельського деканату – протоієрей Василь Мичко, настоятель протоієрей Василь Ключок та інше духовенство.

У проповіді архієпископа нагадав, що ми є православними, як заповідав Ісус Христос, як проповідували апостоли і як навчали отці церкви. Тепер свого роду отцями церкви, в першу чергу, є наші батьки, які змалку привчали нас до храму, до святих таїнств, навчали любити Бога.

Нині нам нав'язують, аби людина розчинилася у суспільстві, не існувала як образ і подоба Божі, не мала чеснот, завдань. Тож чи варті ми того, що залишили нам братки? Сьогодні ми прийшли пошанувати братчиків, які тут спочивають, серед них і Данило Братковський. Варто подякувати тим, завдяки кому живемо на землі, будучи православними й українцями.

Церковними відзнаками владика нагородив активних парафіян.

Опісля духовенство служило панахиду в некрополі (крипті), який розташований під храмом. У ньому знайшли спочинок найвідоміші члени Братства. Зокрема, тут і останки святого Данила.

Данило Братковський (1642–1702) – видатний лучанин, патріот, український шляхтич, захисник православної віри і талановитий поет. Народився на Волині. Його рід був тісно пов'язаний із діяльністю Луцького православного Хрестовоздвиженського братства. До XIX ст. про Д. Братковського несправедливо забули. Із забуття його

Продовження на с. 6

СВЯТКОВИЙ ПРИСМАК

«БОГОЯВЛЕННЯ» ЙОВА (КОНДЗЕЛЕВИЧА)

Творчість цього волинського іконописця (роки життя бл. 1667 – між 1740 та 1748) вважають феноменом не тільки українського, а й світового живопису XVII – середини XVIII ст. Створені ним образи досі дивують високим художнім стилем, глибиною змісту, аристократизмом втілення.

Йов (Кондзелевич) поєднував чернечий подвиг та мистецьку творчість. Він очолював іконописну артілю, що складалася з фахівців різних спеціальностей. Однією із наймасштабніших її робіт було створення у 1698–1705 рр. іконостаса для Хрестовоздвиженського скиту в с. Манява (нині Богородчанський р-н Івано-Франківської обл.). Тож витвір волинських майстрів увійшов в історію як Богородчанський. Після закриття монастиря австрійською владою в 1785 р. його передали до Свято-Троїцької церкви м. Богородчани, у 1916-му вивезли до Відня, далі – до Варшави. У 1924 р. зусиллями митрополита УГКЦ Андрія (Шептицького) перевезли до Львова. Нині його відреставровано і представлено в Національному музеї у Львові ім. А. Шептицького.

«Богоявлення» із празникового ряду цього іконостаса Кондзелевич створив під впливом традицій Києво-Печерської лаври.

Митець представляє Богоявлення не тільки як хрещення Спасителя в Йордані від Йона Предтечі, а перш за все як явлення світові втіленого Сина Божого – Однієї з Іпостасей Святої Трійці. Про це свідчать Бог Отець, що символічно присутній на іконі в золотих променях, і Святий Дух, що сходить на Христа

у вигляді голуба із золотого сегмента, оточеного купчастими хмарами. «І ось небо розкрилось, і побачив Іван Духа Божого, що спускався, як голуб, і сховався на нього» (Мф.3:16).

Спаситель стоїть у зелених водах ріки Йордан. Він оголений, на стегнах – біла пов'язка, руки схрещені на грудях. Його лик виражає смирення і спокій. На березі праворуч зображений Предтеча, його постава надзвичайно динамічна. Правою рукою він хрестить Ісуса, поливаючи водою, у лівій держить посох, увінчаний хрестом. Традиційну коричневу волосяницю Йоана доповнено темним зелено-оливковим гіматієм. На лівому березі – два ангели тримають Ісусове вбрання. Одягнені в довгі червоний і рожевий хітони та короткі вохристу і зелену туніки. Їхні крила біло-рожеві.

Композицію вирішено на тлі гористої місцевості з рослинністю в зеленавих і темно-оливкових кольорах. Удаліні зображено вежі міста. Яскраве гладке золочене тло, золочені німби підкреслюють значимість та урочистість події.

Цей шедевр відзначений особливою вишуканістю й ліричністю образів, витонченим і впевненим малюнком, урівноваженою та гармонійною композицією, благородством тональних переходів, умінням надати колориту світлоносності. Це дозволяє віднести «Богоявлення» Йоана (Кондзелевича) до найдосконаліших творів давнього українського сакрального мистецтва.

Тетяна ЄЛІСЕЄВА,
завідувач Музею волинської ікони

З давніх часів тишу в селі напередодні релігійних торжеств тривожать відчайдушні верески домашньої живності. Люди готуються до свят. Господарі вмисне придержують у хлівах кабанчиків, кіз, баранів, птицю. Яке ж свято без щедрого столу?

Головна страва на Різдво – кутя. А ще – не менше дванадцяти інших, як пісних, так і скоромних (на Щедрий вечір). У багатьох свято пов'язується саме зі смакотаю на щільно заставленому столі. Особливо для тих, хто додержувався посту і, мабуть, мріяв про той день, коли можна буде розговітись.

Отак якось непомітно і несподівано урочистий духовний наголос зміщується на гастрономічний інтерес. Празникове меню складається заздалегідь, як статті неписаного закону. Засоби масової інформації традиційно піддають гласності підвищення цін на продукти напередодні свят із підрахунками загального кошторису застілля для родини. Ніхто не забуває сходити в супермаркет, на ринок. Відвідати ж у день свята храм – часу для деяких празникуючих не вистачає.

Такі, скажете, реалії нинішньої епохи? Сьогоднішня диктує свої закони? Але ж до нас дійшов звичай благословення їжі, практика вдячності Творцю за земні дари. Православна гастрономія передбачає промовляти перед трапезою молитву «Отче наш...» чи інші, після неї – «Дякуємо Тобі, Боже», навіть якщо йдеться лише про чаювання. Та нерідко буває, що родина приступає до трапези, забувши про важливість молитви.

З легкої руки народознавця Олексія Воробяя сучасники отримали інформацію про свята українців річного циклу із книги «Звичай нашого народу». Поряд зі справжньою цінністю цього дослідження читача вражає тема застілля: кожне свято відзначається живанням горілки та щедрим переліком закусок. Книгу свого часу видано масовим тиражем і вона потрапила чи не до кожної родини. Такі ж етнографи як Микола Маркевич та Степан Килимник своїми глибокими дослідженнями менше залишилися в пам'яті наших земляків, а жаль. Адже гастрономічний складник дозволяв проникати все дужче у сфери життя. Нематеріальна культурна спадщина виписана тепер в окремий розділ під назвою «гастроспадщина», туристичні дороги іменуються не інакше як «гастротуризм» і т. ін. Але ж після ситого вдоволення людей має цікавити щось значно глибше і серйозніше!

Народна творчість позначена відомими піснями про пироги із сиром, про милого,

що дуже вареничків хоче. Сьогодні з вуст відомого співаючого ректора (і власника ресторанів) чуємо музичні твори про наші національні страви. Не тільки традиційна лірика для серця й душі, а возвеличення на мистецькому рівні поживи для шлунка!

Навіть колядки та щедрівки мають «гастрономічну» складову: прохання до господаря дати «кільце ковбаски, грудочку кашки» чи навіть погрозу – «Не дасте ковбасу, то вам хату рознесу!». Такі форми колядок виникали і за панування атеїзму, і ще й раніше.

Але тепер ми, на щастя, святкуємо Різдво Христове за покликком серця і з розумінням справжніх цінностей, еге ж? Проте традиції минулого міцно засіли у нашій свідомості. Обрядові наїдки стали для деяких людей найголовнішою ознакою свята. На храмовий празник чи не в кожному селі є своя особлива страва. Інколи саме вона – основна спонукка з'їхатися до батьківської хати. Буває не раз, що за приготуванням закусок нема коли віддати належне Богові.

З другого боку, існує в деякого думка, нібито ми споживаємо те, що Творець нам заборонив, як-от свинину, кролятину, ракоподібних, кров. Деякі ж, навпаки, твердять, що для Всевишнього не має значення, що саме ми їмо.

У розділ 11 біблійної книги Левит, справді, містяться харчові обмеження, дані Богом ізраїльському народові. Тут і свинина, і ракоподібні, деякі комахи, м'ясо птахів, які живляться мертвечиною, тощо. Метою законів про їжу було відокремити євреїв від навколишніх народів. Далеко пізніше, коли цієї мети було досягнуто, Ісус проголосив усю їжу чистою (Мр. 7:19). Бог дав апостолам Петру видіння, в якому сказав, що тварин, котрі раніше вважалися нечистими, їсти можна: «Що Бог очистив, того не вважай нечистим» (Діян. 10:15).

Ми, люди Нового Завіту, маємо бути більше занепокоєні тим, скільки їмо, аніж тим, що їмо. Коли не можемо керувати своїми звичками щодо харчування, то, швидше за все, не зможемо контролювати й інші, наприклад, жадібність, схильність до гніву, пліток чи суперечок. Нам не слід дозволяти своєму апетитові здобути контроль над нами, а навпаки – ми повинні контролювати його.

Святкові ж харчі мають бути тільки додатком до свята, а не основним дійством. Про наповнення мішка колядників нехай дбає хіба тільки міхоноша, а вся ватага повинна славити народження Ісуса і приносити в кожен дім цю радісну новину.

Віталій КЛИМЧУК

ПЕРШИЙ ВІЗИТ ВЛАДИКИ МИХАІЛА У БРОНИЦЮ

Митрополит Луцький і Волинський 18 грудня відвідав парафію Різдва Йоана Предтечі, яка об'єднує села Брониця та Кримне Камінь-Каширського деканату.

Божественну літургію з високопреосвященним служили: старший декан теперішнього Камінь-Каширського району протоієрей Микола Смолярчук, камінь-каширський декан протоієрей Володимир Мицько, настоятель священник Олег Мицько, інше духовенство благочиння.

Архіпастир привітав присутніх зі святом і зазначив, що людей об'єднує любов. Ця християнська любов і привела нас до храму. Ніхто так не оцінить свободу, як людина, що довго була позбавлена її. Поняття свободи закладено в нашій природі. Згадуємо Адама і Єву зі Старого Заповіту, коли Господь заборонив їм споживати плід із дерева пізнання добра і зла. Вони не послушали Бога і вчинили первородний гріх – спробували заборонений плід. Так і сьогодні ми маємо багато проблем із тими, хто намагається тільки «попробувати» – і вже стає залежним від якоїсь немочі. А суть свободи в тому, що «усе мені дозволено, та не все корисне; все мені дозволено, та ніщо не повинне володіти мною» (1 Кор., 6:12). «Свобода має бути у вчинках, у наших думках. І все творити з любов'ю до ближніх, у першу чергу, до наших батьків».

Владика подякував громаді за їх вибір. Адже ми самі господарі тут, на рідній землі, тож ніхто не повинен управляти нами.

Керуючий епархією привітав о. Олега з 10-літтям висвяти і вручив йому чергову священничу нагороду. Жертводавців – депутата Камінь-Каширської ОТГ Анатолія Буська і старосту Броницького старостинського округу Петра Кошелюка, інших активних парафіян владика нагородив церковними відзнаками.

Божий дім у цьому селі засновано 1760 р., спочатку як каплицю. В 1825 р. на його місці селяни побудували новий храм, а 1835 р. добудували дзвіницю. Іконостас проіснував до 1876 р.; в 1884-му церкву відремонтували і виготовили новий двоярусний іконостас. Тут служили і в повоєнний час, а 1961 р. комуністи храм закрили. Відновлено богослужіння лише 1991-го.

У лоні Православної церкви України громада із січня 2019 р.

Оксана КАРНКОВСЬКА

ЗВ'ЯЗОК ЧАСІВ

АКАДЕМІЧНІ ЧИТАННЯ У ВПБА

У Волинській православній богословській академії відбулися I Академічні читання на тему «Формування української автокефалії».

Ініціаторами й організаторами заходу стали викладачі кафедри гуманітарних та практичних дисциплін ВПБА. Тему приурочили до 100-річчя Першого Всеукраїнського православного церковного собору УАПЦ.

Захід відбувся онлайн 8 грудня. Із доповідями виступили науковий співробітник відділу джерелознавства новітньої історії України Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАНУ Ірина Преловська, доцент кафедри історії Національного університету «Острозька академія» Андрій Смирнов, викладач Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича протоієрей Микола Лагодич. Учені говорили про становлення та розвиток УАПЦ протягом століття. Модератором дискусії був засновник і натхненник громадської ініціативи «Історія УАПЦ» Андрій Ковальов. Після обговорення переглянули тематичний відеофрагмент.

Академічні читання триватимуть і надалі. Про їх проведення та теми повідомлятимуть на сайті.

Перший Всеукраїнський православний церковний Собор УАПЦ розпочав роботу 14 жовтня 1921 р. і тривав 16 днів. Йому передувало чотири роки становлення Української Церкви. Законом Директорії УНР 1919 р. та постановою Всеукраїнської православної церковної ради від 5 травня 1920 р. було проголошено

автокефалію, але інституціоналізація Церкви й утворення українського єпископату вимагали скликання Собору.

У день його відкриття прибуло 472 делегати з усіх губерній України. Головною подією стало висвячення Митрополита Київського і всієї України й утворення єпископату Української

автокефальної православної церкви. Ще 8 жовтня 1921 р. на Соборі вирішили запросити екзарха Московського Патріарха в Україні митрополита Михаїла (Єрмакова) для переговорів щодо висвяти українських єпископів. Проте він заявив, що не уповноважений вести переговори від імені всього єпископату через

неканонічність зібрання. Після цього делегати підтримали пропозицію про хіротонію Митрополита УАПЦ без участі єпископів. 23 жовтня 1921 р. в Софійському соборі протоієрей Василь Липківський був висвячений на Предстоятеля УАПЦ.

Ольга ВЕРЕМЧУК

ХРОНІКА

Продовження. Початок на с. 2, 3

повернув Михайло Драгоманов в історичних дослідженнях. Але найвагоміших результатів вдалося досягнути лише в цьому тисячолітті. Тодішній голова Братства ім. Андрія Первозваного Андрій Бондарчук доклав багато зусиль для видання головного твору Братковського «Світ, розглянутий по частинах». Тоді ж почалися пошуки його останків у братській Хрестовоздвиженській церкві, де він заповідав себе поховати. За «совєтв» храм перетворили на планетарій, а поховання в крипті були сплюндровані. Згодом віднайшли рештки понад пів сотні людей, серед яких і цього поета. У червні 2013 року Помісний Собор Київського Патріархату причислив до місцевошанованих святих Волинського краю Данила Братковського в лику *страстотерпець*.

На фасаді Божого дому нині розміщено пам'ятну дошку видатному діячеві (за проектом художника Миколи Кумановського). Луцький священник Дмитро Зінько створив ікону святого.

Хрестовоздвиженська церква – головний храм древнього Луцького братства, пам'ятка архітектури національного значення.

Волиняни працюватимуть над рецепцією патріаршого документа

Викладачі Волинської православної богословської академії взяли участь у засіданні експертної групи щодо вироблення української рецепції (сприйняття) важливого документа Вселенського патріархату.

За повідомленням сайту vpba.edu.ua, з благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла на заході 11 грудня побували: ректор, кандидат богословських наук протоієрей Володимир Вакин, помічник ректора кандидат богословських наук ієромонах Димитрій (Франків), викладач кандидат філософських наук Ігор Сацик.

Перша зустріч експертної групи «За життя світу: на шляху до соціального етосу Православної церкви» соціалізація в духовно-релігійному центрі Архістратиґа Божого Михаїла с. Озерне, що на Чернігівщині. Перед початком зустрічі присутні взяли участь у молебні, який очолив архієпископ Полтавський і Кременецький Федір у Петро-Павлівському храмі.

За словами Ігоря Сацика, документ «За життя світу...» створено 2019 р. на прохання Вселенського Патріарха Варфоломія. Соціально-богословська концепція (етос, філософський термін, що означає «характер») писали, в основному, спеціалісти з Європи й Америки. В ній йдеться про те, як церква має ставитись до світових викликів, таких, як війна, бідність, евантазія, сурогатне материнство, планування сім'ї тощо. Зараз працюють над перекладом документа, щоб видати його в Україні (з коментарями, побажаннями) і реалізувати в ПЦУ. Сформовано групи для обговорення цього об'ємного тексту, написання глосарію (переліку слів, що потребують пояснень), бібліографії, додатків.

Отець Володимир зазначив, що під час робочого зібрання учасниками обрано відповідний формат. Спількувалися про перший розділ – «Вступ. Час служити Господу». Він же працюватиме з восьмим розділом – «Наука, технології і природні ресурси».

Обговорення ще триватимуть, постійно працюватимуть інтернет-консультації.

У підсумку заплановано вихід друкованого й електронного видань, куди ввійде документ Вселенського патріархату та відповідні українські напрацювання.

У дискусії взяли участь ієрархи, інші священнослужителі – представники монастирів, духовних навчальних закладів, синодальних установ Православної церкви України, перекладачі, науковці та громадські діячі. Зустріч експертної групи організовано Управлінням у справах молоді ПЦУ, яку очолює архієпископ Федір (випускник Волинської духовної семінарії).

РОЗДУМИ

ТАКА ФІЛОСОФІЯ СПАСІННЯ

Безперечно, що прихід у світ Духа Святого згідно з обітницею Христа Своїм учням, а отже всім послідовникам-християнам, тобто і нам із вами, є необхідною умовою нашого спасіння. Якби це було не так, то навіщо Йому було б тоді приходити? Але чи є прихід Духа Святого в матеріальний світ достатньою умовою нашого спасіння? Спробуємо розібратися в цьому доленосному питанні для кожної людини, що живе не тільки земними цінностями, а й переживає про свою посмертну долю, а тому переймається спасінням безсмертної душі.

Апостол Павло у посланнях до євреїв, галатів, коринфян із подивом зауважує відсутність духовного розвитку в тих громадах, і це примушує його знову повертатися до «пройденого матеріалу» та нагадувати їм те, що повинні були давно вже засвоїти.

Чому так відбувається та в чому причина такого духовного застою? Причина такого, можна сказати, ганебного явища полягає в тому, що досягнувши певного рівня розвитку, вони, очевидно, вважали, що вже все зрозуміли та засвоїли і далі їм удосконалюватись не потрібно. З цього самого моменту і починається духовний занепад.

Одна справа, коли людина в дитячому віці харчується спочатку материнським молоком, а пізніше молочною їжею. Та з певного часу для повноцінного розвитку і зростання

їй потрібна вже інша їжа, грубша й більш різноманітна. Так і в духовному житті. Але з певного моменту деякі християни вирішили, що вони вже все знають про духовне життя і тому перестали розвиватись, а то й узагалі – почали захоплюватися шкідливими науками як із боку юдеїв, так і поган, а тому й почали занепадати та в кінцевому підсумку вмирати для Царства Божого.

Це відбувається найперше тому, що людина переповнюється гордощами через свої знання, втрачає смирення, і їй здається, що вона вже спасенна. Такий віруючий не дає діяти в собі благодаті Духа Святого, Котрий може привести у Царство. Тим більше чекає духовна смерть, коли така людина взагалі виступає проти благодатних дарів Святого Духа. Треба пам'ятати, що «Бог гордим противиться, а смиренним дає благодать» (1Пет. 5:5).

Античному філософу Сократові належить такий вислів, «принцип пізнавальної скромності»: «Я знаю тільки те, що нічого не знаю, але інші не знають і цього» (тобто перебувають у полоні ілюзій, нібито знають усе досконало). Неспроста Заповіді блаженства розпоянуються найважливішою: «Блаженні убогі духом, бо їхне є Царство Небесне» (Мф. 5:3). А вже тільки завдячуючи духовній смиренності, можна спастися та увійти в Царство Небесне.

Іван ВОЗНЕСЕНЬКИЙ

Хор «Кредо» – лауреат державної премії

Хоровий колектив луцької парафії Холмської ікони Божої Матері відзначено премією в проєкті «Співає Поділля Леонтовича», повідомили на сторінці громади у фейсбуці 11 грудня.

Прослуховування учасників відбулось у Вінницькому коледжі культури і мистецтв ім. М. Леонтовича на честь чергової річниці від дня народження видатного композитора. Голова журі – Юлія Ткач, член Всеукраїнської музичної спілки, художній керівник та головний диригент Академічної хорової капели Українського радіо. Луцькі співці здобули перемогу в номінації «Аматорські хорові колективи».

За повідомленням художнього керівника й

педагог, фольклорист, автор знаменитої обробки «Щедрика». Творець класичних зразків української хорової музики. Життєвий і творчий шлях видатного митця тісно пов'язаний із Вінниччиною, Поділлям. Тож обласний мистецький проєкт традиційно проводиться з метою популяризації творчості композитора.

Казання владыки: готуйтеся до Різдва завчасно

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл закликав готуватися до свят не в метушливості, а заздалегідь подумати про це, насолоджуючись приготуваннями.

Під час проповіді на завершення Божественної літургії у кафедральному соборі Святої Трійці 12 грудня, в неділю 25-ту після П'ятдесятниці, владыка зауважив, що у нас є звичка готуватися в останній момент. В останній день ідемо до сповіді перед святом. Але ж це неправильно, вважає керуючий єпархією. До сповіді треба йти, щойно на душі стало тяжко, не відтягувати до якогось торжества. Адже ти не знаєш, що чекає тебе завтра. Треба жити сьогодні.

І так само у світському житті. Чому не поставити ялинку раніше, а не 31 грудня поспіхом? Готуйтеся до Різдва завчасно, радить високопреосвящений, аби всі ці святкові клопоти були радісними. «І завжди тримайте чистими думки, розум і серце», – закликав митрополит.

В єпархії вшанували ліквідаторів трагедії на ЧАЕС

У День вшанування ліквідаторів наслідків аварії на ЧАЕС у деканатах єпархії відбулися заходи і скорботні відправи, в яких взяли участь миряни та священнослужителі іншої єпархії.

На луцькому меморіальному комплексі «Вічна слава» заупокійну літію по жертвах Чорнобильської аварії відслужив старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний. Після молитви присутні покладали квіти до пам'ятного знака «Жертвам Чорнобиля» та вшанували померлих хвилиною мовчання. На Богослужінні, зокрема, молилися міський голова Ігор Поліщук, інші представники влади, обласного товариства «Спілка Чорнобиль» та громадськість міста.

14 грудня в Україні відзначають День вшанування ліквідаторів наслідків аварії на ЧАЕС – людей, які ціною свого життя і здоров'я здолали страшну трагедію, що сталася 26 квітня 1986 року на Чорнобильській атомній електростанції.

Викладач ВПБА – про справедливість

Своїми міркуваннями, як віднайти справедливість, викладач Волинської православної богословської академії Оксана Цап поділилася з інформційним агентством «Конкурент» (konkurent.ua).

Це видання вирішило підготувати серію матеріалів, виокремивши десять найбільш актуальних, складних, гострих, дискусійних тем та обговоривши їх із представниками конфесій, представлених в обласному центрі. У вступному слові сказано так: «В останні роки Україна і людство стикаються з великими і складними викликами та випробуваннями. Під їхнім тиском багато людей відчувають деформацію суспільних цінностей та руйнування моральних ідеалів. Стирається межа між добром і злом, важко відшукати істину. А люди діляться за поглядами на різні групи, напруга між якими зростає і час від часу виливается у насильство. В такі часи люди шукають відповіді у різних джерелах, в тому числі – духовних».

Першу публікацію 15 грудня присвячено пошукам справедливості. «Чому одним – все, іншим – нічого? Чому хтось насолоджується життям, навіть якщо проживає його не надто гідно, а хтось не може подолати хвороб, страждань і бідності, хоч і не зробив нікому нічого поганого? Чому в нашому суспільстві існує ніби „каста недоторканих“, яким все сходить з рук? Повинна людина самостійно відновлювати

ЕПАРХІАЛЬНИЙ КАЛЕНДАР

5 лютого

День народження: 40 років тому, 1982-го, – священник Віктор Домбровський, настоятель парафій Різдва Пресвятої Богородиці в с. Білашів, Покрови Пресвятої Богородиці в с. Любитів Ковельського дек.

10 лютого

День народження: 50 років тому, 1972-го, – Лариса Савчук, керівник епархіального паломницького центру «Україна».

12 лютого

День висвяти: 25 років тому, 1997-го, – протоієрей Петро Герасимук, викладач Волинської православної богословської академії, настоятель парафії Апостола Йоана Богослова в с. Сильне Цуманського дек.

15 лютого

День освяти храму: 20 років тому, 2002-го, – церква Покрови Пресвятої Богородиці в с. Лаврів Луцького райдека.

19 лютого

День народження: 45 років тому, 1977-го, – протоієрей Володимир Дрозд, настоятель парафії Архистратига Михаїла в с. Промінь Луцького райдека.

21 лютого

День чернечого постригу: 15 років тому, 2007-го, – монахиня Галина (Стець), насельниця монастиря Покрови Пресвятої Богородиці в с.Тростянець Ківерецького дек.

26 лютого

День народження: 45 років тому, 1977-го, – протоієрей Василь Ревага, настоятель парафії Зачаття праведною Анною Пресвятої Богородиці в с. Підбереззя, Рівноапостольного князя Володимира в с. Стрільче Горохівського дек.

Щиросердечно вітаємо вас із ювілеями, боголюб'язні отці, браття і сестри! Хай Бог благословляє усіх вас на многії і благії літа!

Інформаційно-видавничий центр епархії буде вдячний за повідомлення про помилки чи недопрацювання в цій рубриці газети, а також в календарному розділі сайту pravoslavivolyzni.org.ua. Ще краще звертатися за кілька місяців до ювілею і переконатися, що все гаразд.

ОФІЦІЙНО

Протоієрея Миколу Ковтача призначено настоятелем парафії Архистратига Михаїла в с. Заріччя Ковельського дек. (указ № 74 від 14 грудня 2021 р.).

Протоієрея Івана Бониса призначено настоятелем парафії Чуда Архистратига Михаїла в Хонах, що в с. Мельниця Ковельського дек. (№ 75 від 14 грудня).

Священника Анатолія Зарембу звільнено від обов'язків настоятеля парафії Ікони «Скоропослушниця» в с. Ясенівка Рожищанського дек., **священника Олександра Хвиця** призначено на цю посаду (№ 76 від 14 грудня, № 77 від 21 грудня).

ПАЛОМНИЦТВА

18 січня – до джерела Праведної Анни (Велике освячення води). Виїзд о 21.00. Пожертва – 300 грн.

28 січня – на нічну Літургію в жіночий монастир Покрови Пресвятої Богородиці в с. Тростянець Ківерецького деканату. Виїзд 27 січня о 23.00. Повернення 28 січня – о 04.00. Пожертва 100 грн.

Реєстрація – не пізніше ніж за день до початку прощі. Виїзд на всі богомілля – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькому центрі епархії «Україна» (керівник Лариса Савчук) за тел. (050) 812-09-79.

ОГОЛОШЕННЯ

У ВПБА відбудеться міжнародна конференція

26 травня 2022 року у Волинській православної богословській академії пройде міжнародна наукова конференція «Шлях до Христа через служіння ближньому: нові тенденції соціального вчення Православної церкви». Про це повідомляє сайт vpba.edu.ua.

Керівництво навчального закладу запрошує науковців долучитися до заходу. Реєстрація учасників конференції розпочнеться о 9.45 у внутрішньому дворі академії за адресою: вул. Градний узвіз, 5. О 10.00 – пленарне засідання.

Розглядатиметься така проблематика: богословсько-історичний вимір соціального служіння, сім'я як «мала церква» на протипагу секуляризованим сімейним цінностям, екологічне богослів'я, досвід вітчизняного капеланського служіння, інше.

На конференції спілкуватимуться українською, англійською, польською, грецькою та чеською мовами.

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на с. 2,3,6

справедливість і боротися за неї, чи „нагорода“ обов'язково сама знайде свого „героя“?

Матінка Оксана відповідає: «Справедливість – це налаштованість душі. Вона безпосередньо пов'язана із відповідальністю. З християнської точки зору, ми розуміємо справедливість як дії і вчинки християнина, які збігаються з його обов'язками перед Богом і перед людьми. Звісно, справедливість є. Тільки її завжди бракує. Часто люди запитують в тих чи інших випадках: „Хіба це справедливо?“. Але ж хіба може бути Бог несправедливим? Безумовно, що ні. „Праведний Ти, Господи, і справедливі суди Твої“ (Пс. 118,137). Тому ми повинні самі оцінювати свої вчинки і бути справедливими до себе. Чи можна боротися за справедливість? Звичайно, починаючи із себе. Якщо кожен буде чинити відповідно до Заповідей, то він цим самим відновлюватиме справедливість. Але якщо людиною керують власні меркантильні бажання і вона свідомо порушує Заповіді, то як вона може боротися за справедливість?»

Оксана Цап – викладач церковно-історичних та гуманітарних дисциплін богословського факультету ВПБА, магістр психології і релігієзнавства.

Митрополит Михаїл – про Різдво і майбутнє

Роздумами про святкування Різдва та інше, що найбільше хвилює мирян, поділився керуючий епархією з телеканалом «Конкурент TV» (ведучий Дмитро Ураєв).

Наближається Різдво Христове. Тож високопресвященний розповідав про його особливості та як поводитися у цей період. Зокрема, вітатися – «3 Різдром Христовим та Новим роком!», а не навпаки. «Різдво настає 25 грудня, а вже слідом за ним – Новий рік. Хоча наші праотці святкували настання нового року навесні». В першу чергу, слід дотримуватися традицій українського Різдва. Що до символів архіпастир зауважив: вифлеємська зірка на верхівці ялини або її промені.

Окрім святкової атмосфери, нині існують і фактори напруги: карантин, хвороби, війни. «Люди втомилась від таких новин, тому

чекають свята – можливості зібратись разом». Світова політика останнім часом лякає людей. Оприлюднюється статистична інформація здебільшого померлих від коронавірусу, а не тих, котрі одужали.

Владика говорив і про перспективи обласного центру: вважає, що його добре би розширити. «Луцьк має охопити прилеглі населені пункти в радіусі 30 км». Варто приєднати і деякі міста, можливо, навіть, з інших областей. Це об'єднання забезпечить комфортне життя. Миряни повинні жити зручно. Поруч із житлом мають знаходитись магазини, аптеки, будинки побуту, інші заклади та храми. Церков має бути стільки, щоб віряни зручно розмістились усередині, а не стояли на вулиці.

Луцьк – свого роду перша євростолиця. Майже шістсот років тому тут на з'їзді монархів континенту обговорювалися ті ж питання, що й нині цікавлять Європу: економіка і безпека.

Новий рік – це погляд у майбутнє, мрія. Архієрей побажав більше мріяти, адже мрії збуваються.

Подивитися відео повністю можна за цим посиланням: https://youtu.be/ZYn5h_XZQBA.

Городок: престольний празник з архієреєм

Божественну літургію в храмі Святителя Миколая Чудотворця, що в цьому селі Луцького районного деканату, очолив митрополит Михаїл.

19 грудня з керуючим епархією молилися: декан Свято-Іоанобогословського округу протоієрей Валерій Владика, настоятель протоієрей Роман Войнарович, інше духовенство.

У проповіді керуючий епархією зазначив, що згадуючи святителя Миколая, ми бачимо його велику жертвну любов до ближнього. Життя цього угодника Божого полягає у вірі в Ісуса Христа. Любов і милосердя – це закон, за Євангелієм. Сьогодні ми стараємося зробити добре ближньому своєму від імені Миколая. Добро робить лише той, хто розуміє, що таке добро. Але не всі розуміють. Буває, що відразу після одруження молоді люди починають сваритись. А причина цьому проста: не вмюють любити. Це почуття потрібно виховувати і розвивати, робити хороші

справи. Потрібно народжувати і розвивати в собі любов. На завершення архіпастир нагадав пам'ятати своїх ближніх, допомагати їм та відвідувати їх.

Благословенними грамотами високопресвященний нагородив жертводавців і активних парафіан.

Божий дім, побудований 1890 р. в сусідньому с. Білосток, свого часу перенесли до Городка й освятили на честь апостолів Петра і Павла. Опісля церкву освятили заново як Свято-Миколаївську. Нині вона знаходиться на сільському цвинтарі. Храм дерев'яний тридільний, із триярусною дзвіницею. Святиня належить до пам'яток архітектури місцевого значення.

У епархії провели заходи до Миколая

До дня особливого шанування святителя Миколая, архієпископа Мирлікійського, чудотворця, 14–19 грудня пройшли урочисті Богослужіння та заходи.

У Музеї волинської ікони відбулося відкриття виставки Технічного фахового коледжу ЛНТУ «Величаємо тебе, отче Миколаю». Її відвідав клірик нижнього храму кафедрального собору Святої Трійці ієромонах Димитрій (Франків). У вітальному слові чернець розповів про своє особливо трепетне ставлення до цього празника і побажав усім святкового й теплового настрою. Виставку присвячено українській традиції прикрашання образів та сучасній храмовій флористиці.

Традиційно на Зимового Миколая в обласному центрі на Театральному майдані митрополит Михаїл засвітив головну ялинку міста, привітавши лучан зі святом.

У цей же день вихованці Центру християнського виховання дітей і молоді в кафедральному соборі Святої Трійці вітали вступами парафіан із різдвяно-новорічними святами.

А на території Свято-Миколаївського монастиря, що в Жидичині, традиційно влаштували «Гостині святого Миколая». Тут діяла «резиденція Чудотворця», в рамках якої – різноманітні фотозони, руханки, працювали аніматори, грали виставу.

Інформаційна служба епархії

Докладніше про ці та інші події – на офіційному сайті pravoslavivolyzni.org.ua

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

СЛОВО ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ УКРАЇНИ – НА ВОЛИНІ

ЧИТАЙТЕ
Різноманітна духовна література: запитуйте у храмах, книгарні-бібліотеці «Ключі» за адресою: Луцьк, просп. Волі, 2 (навпроти ЦУМу, біля обласної юнацької бібліотеки). Розпорядок роботи: будні – 9.30–19 год; свята, суботи й неділі – 10–17 год.

ДИВІТЬСЯ

Передача «Духовна абетка»: субота, 20.30; повтор у неділю о 16 год., середу - о 7 год. «12 канал»

СЛУХАЙТЕ

Передача «Благо»: неділя, 7.30, FM-радіостанція «Сім'я і дім» (102,4 МГц).

ЧИТАЙТЕ, ДИВІТЬСЯ, СЛУХАЙТЕ

Сайт pravoslavivolyzni.org.ua – історія, устрій епархії, святині, персоналії, документи, новини, фото, відео, газета, книги, аудіо, передруки.

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Свідчення про державну реєстрацію: ВЛ № 219 від 03.08.2004 р.
Засновник і видавець – Управління Волинської епархії Православної церкви України (Волинська духовна консисторія)
Віддруковано у ФОП Борсук Л. П., м. Луцьк, пр. Волі, 27. Тел. (0332) 71-03-01, ел. пошта: poligraf@pr_lutsk@ukr.net
Зам. №5 Наклад 1330 пр. Передплатний індекс 91241.

РЕДАКЦІЯ
Віталій КЛИМЧУК (головний редактор), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор і коректор), протоієрей Віталій СОБКО, Микола ВОЛОШИН (верстка)

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.

ДОВІДНИК ВОЛИНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КОНСИСТОРІЇ

43025 Луцьк, Градний узвіз, 1
volynkonsistoria.org.ua
Час роботи: понеділок–п'ятниця (крім святкових днів), 10:00–16:00, обідня перерва – 13:00–14:00

КЕРУЮЧИЙ ЕПАРХІЄЮ
Митрополит Луцький і Волинський МИХАІЛ. Тел./факс (0332) 72-44-64

КАНЦЕЛЯРІЯ
Канцлер – протоієрей Микола ЦАП. Тел. (0332) 72-53-63
Віце-канцлер – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ. Тел. (0332) 72-44-64

ІНФОРМАЦІЙНО-ВИДАВНИЧИЙ ЦЕНТР
Тел. (0332) 72-21-82
Голова центру – протоієрей Віталій СОБКО. Моб. (050) 661-56-68
Інформаційна служба (збір та опрацювання даних про діяльність епархії) infosluzhba@ukr.net
Сайт – pravoslavivolyzni.org.ua info@pravoslavivolyzni.org.ua
Пресслужба (співпраця зі ЗМІ) – пресекретар протоієрей Віталій СОБКО. Моб. (050) 661-56-68 pres-sluzhba@ukr.net
Газета «Волинські епархіальні відомості». Hazeta.vyev@gmail.com
Телестудія «Собор» – гол. редактор диякон Сергій ПАНАЦЬУК

Радіостудія «Благо» – головний редактор протоієрей Віктор ПУШКО. Тел. (095) 126-40-77. blago@ukr.net
Видавничий відділ і книгарня-бібліотека «Ключі» kljuchi@ukr.net
– завідувач Дмитро ГОЛОВЕНКО. Тел. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97

КАПЕЛАНСЬКА СЛУЖБА
Старший капелан – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ

ПЕНІТЕНЦІАРНА СЛУЖБА
Голова – протоієрей Андрій МОВЧАНЮК. Тел. (050) 661-12-46, garas100@gmail.com

ПАЛОМНИЦЬКИЙ ЦЕНТР «УКРАЇНА»
Керівник Лариса САВЧУК. Тел. (0332) 71-83-77, моб. (050) 812-09-79

ВІДДІЛ У СПРАВАХ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ
Голова – протоієрей Юрій БЛИЗНЮК
Тел. (095) 538-05-87

Уповноважений епархії у справах сім'ї – протоієрей Василь КЛОЧАК. Моб. (066) 571-75-27

ПОМІРКУЙМО ПРО ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ

У кожного з нас є найприємніше особисте свято – дата з'яви на світ Божий. Ми звикли відзначати його в колі друзів, родини, чути вітальні слова, відчувати до себе любов і шану близьких. До того ж солодку чашу доповнюють подарунки. Так уже прийнято вшанувати іменинників, аби спогад про особистий празник ще довго зігрівав теплом уваги.

Для віруючих важливий і день особливого спомину про небесного покровителя – того святого, ім'я якого ми носимо (строго кажучи, це й називається іменинами, і вони здебільшого збігаються з днем народження).

У Святому Письмі немає заборони на святкування народин, як і немає вказівок на їх відзначення. Старозавітні юдеї не відзначали цих днів. Тож у Старому Завіті згадуються лише двоє людей, котрі святкували їх: єгипетський фараон за часів Йосифа (Бут. 40:20) і цар Ірод у дні Ісуса (Мф. 14:6; Мр. 6:21), який запозичив той звичай у римлян чи греків. Але згодом ця форма язичницького ритуалу втратила всякий релігійний зміст щодо людей.

У Посланні до римлян апостол Павло торкається питання, який день має бути днем поклоніння у християн, але ми могли б ці слова застосувати і щодо днів народження: «Один відрізняє день від дня, а інший судить про всякий день однаково. Кожен роби за свідченням свого розуму. Хто розрізняє дні, для Господа розрізняє; і хто не розрізняє днів, для Господа не розрізняє» (Рим. 14:5–6).

У православному календарі є багато імен угодників, але тільки стосовно днів їх смерті чи віднайдення, перенесення мощей. А днів народження, тобто Різдва, – лише три: Христа, Богородиці, Івана Предтечі.

Різдво Христове називають початком нашого спасіння, бо Син Божий Господь Ісус Христос, існуючи як Божа Іпостась завжди, вочлотився, народився як людина від Пречистої Діви Марії, щоби спасти все людство від неволі гріха.

Про народження Спаси дізнаємося з Євангелій (Мф. 1:18–25, 2:1–12; Лк. 2:1–21). Ці тексти розповідають нам про подію, яка сталася понад 2000 років тому в юдейському містечку Вифлеєм. Марія з Йосифом вирушили туди за наказом кесаря Августа, адже відбувався перепис населення (ймовірно, слова Луки

«по всій землі» означають не цілу Римську імперію, а порівняно недавно приєднані території). Усі євреї – глави сімейств повинні були

прийти туди, де зберігалися їхні родовідні книги. Через велику кількість людей, прибулих до містечка, Марія і Йосиф не змогли знайти

місця для ночівлі у жодному домі чи заїзді, тому заночували в невеликій печері поблизу, куди пастухи заганяли свої стада. Тут і народився Ісус Христос, Якого Марія сповила і покляла у ясла (жолоб, із якого годували тварин).

Пастухи, що недалеко пасли отари, побачили ангела Господнього. Він розповів їм про народження Спасителя. Сповнені великим страхом, пастухи одразу ж побігли до вказаного місця і знайшли там Божу Матір із дитячком Ісусом.

Різдво ж Пресвятої Богородиці в православ'ї належить до дванадесятих і відзначається 21 вересня. Свято встановлено Церквою в IV столітті.

Божа Матір з'явилася на світ у невеличкому місті Назарет. Йоаким і Анна, майбутні родителі Діви, жили тут побожно, але Господь не давав їм дітей. У ті часи в юдеїв бездітність вважалася покаранням за гріхи (із цього року годі було чекати Месії), тому їх навіть ображали і принижували.

Ангел сповістив їм про народження дочки «на радість усьому світу». За тверду віру, праведність, любов, наперекір законам природи у старих під кінець їхнього життя Богу було угодно явити чудо – народження Дочки, яка «з'єднає небо і землю». Як і було сказано ангелом, Йоаким і Анна назвали дівчинку Марією.

Встановлення Різдва Івана Хрестителя передувало встановленню Різдва Богородиці. Приблизно в IV–V століттях воно стало знаковим. Перший зі святих отців Церкви, який говорить про нього, – Йоан Золотоустий. Переважно свята на честь Івана Предтечі пов'язані або з народженням Ісуса Христа (Собор Івана Хрестителя), або з його кончиною (Усікновення, Перше і Друге віднайдення голови).

Він один із найбільших святих, тому дуже яскраво представлений в іконографії. Кожен вівторок звичайного літургійного тижня присвячений його пам'яті. Церква цим вказує на його постовий і покайний подвиг. Бо він постом і покайням досягнув небесних висот. Він – людина, яка покайня як цілковите навернення до Бога ставить на перше місце. Кожен іконостас завершується зображенням з одного боку Марії, а з іншого – Івана, які моляться до Христа. Він – образ Церкви, що молиться, і монашества.

У різдвяні свята кожен відчуває радість і власного дня народження. Адже різдвяна тема постійно пов'язана з Господом. Бо саме з Його благословення зароджується нове життя.

Але важливіше за факт святкування днів народження є те, як ми прославляємо Всевишнього в усіх своїх учинках: «чи ви їсте, чи п'єте, чи щось інше робите, все робіть на славу Божу» (1 Кор. 10:31). Якщо християнин відзначає свої народини, це має прославляти Бога; гріховна ж поведінка (наприклад, розгульне застілля) не може бути його частиною. Якщо ж християнин уникає це святкування, йому слід приділяти час тому, що прославляє Господа: піти до церкви й подякувати Творцеві, помолитися вдома, допомогти потребуючому... Адже всі люди з'являються на світ во славу Божу, для втілення в земному житті Його мудрих законів.

Тож хай радісне Різдво Христове об'єднає нас для творення добрих і світлих справ!

Віталій КЛИМЧУК

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРАЗНИК ЧИ СВЯТО?

«І в нашому селі, і повсюди, коли говорять про храмове, престольне свято, дуже часто чути слово «празник» (а також «празникувати», «празничани»). Я роблю зауваження, що то русизм (від слова «праздний», що значить «порожній, нічим не зайнятий, ледачий»), а по-українськи – «свято». Та мені лиш відказують, що так у нас, мовляв, завжди казали».

Відповідає літературний редактор інформаційно-видавничого центру єпархії, член Спільноти християнських письменників України Віктор ГРЕБЕНЮК.

Щоб в'яснити це питання, треба звернутися до етимології – розділу мовознавства, що

вивчає походження слів. Етимологічний словник української мови в семи томах, недавно виданий Інститутом мовознавства Національної академії наук, зазначає: слова «святий» (та похідні від нього, в т. ч. «свято») в нашій мові належать іще до праслов'янської спадщини. Тобто йдеться про ті вельми давні часи, коли слов'яни були ще більш-менш єдиним етносом із більш-менш єдиною мовою. В тій праслов'янській мові слово «святий» означало «сильний», а церковного значення набуло в українській та інших слов'янських лише під впливом християнства.

Слово ж «празник» не запозичено нами з російської, воно зі старослов'янської мови, цебто, знов-таки, наша давня спадщина.

Старослов'янський іменник «праздникъ» дійсно є похідним від прикметника «празднь» (порожній) у словосполученні «празднь днь» – «свято», буквально «порожній (тобто вільний від роботи) день».

А митрополит Іларіон (Огієнко) в Етимологічно-семантичному словнику української мови зазначає ще таке: цьому нашому слову відповідає грецьке «артактос» – «неробочий (день)». Тож ніякого зневажливого значення воно не має.

Отже, і «свято», і «празник» – це дуже давні українські слова, ними можна користуватися як синонімами. Але, справді, друге має здебільшого вузке значення: «престольне свято, храмове торжество парафії».

